

Sygn. akt IV KK 93/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 maja 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Piotr Hofmański

SSN Kazimierz Klugiewicz

Protokolant Jolanta Grabowska

w sprawie **A. G.**

wobec którego wydano wyrok łączny

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 13 maja 2014 r.,

kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w G.

z dnia 27 września 2013 r.,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w G.

z dnia 13 czerwca 2013 r.

**1. uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w G. do ponownego rozpoznania,**

2. zarządza zwrot uiszczonej opłaty od kasacji na rzecz A. G.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w G. wydał w dniu 13 czerwca 2013 r. wyrok łączny w odniesieniu do skazanego A. G., sygn. akt ... 34/13.

Wyrok ten zaskarżony został przez obrońcę skazanego. W apelacji obrońca A. G. zarzucił wyrokowi łącznemu obrazę szeregu przepisów postępowania, błąd w ustaleniach faktycznych i rażącą niewspółmierność orzeczonych kar łącznych pozbawienia wolności i grzywny. W konkluzji apelacji obrońca skazanego wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez umorzenie postępowania, a ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku i wymierzenie skazanemu kar łącznych z zastosowaniem pełnej absorpcji, względnie absorpcji częściowej, ale w stopniu większym niż zastosowana przez sąd orzekający, względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w G., wyrokiem z dnia 27 września 2013 r., sygn. akt ... 858/13, po rozpoznaniu apelacji obrońcy A. G. utrzymał w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną.

Kasację od tego wyroku wniósł obrońca skazanego. Zaskarżył w niej wyrok Sądu Okręgowego w G. w całości i zarzucił mu naruszenie prawa, to jest przepisów art. 6 k.p.k. w zw. z art. 42 ust. 2 Konstytucji RP oraz w zw. z art. 117 § 2 i 2a k.p.k. przy zastosowaniu art. 574 k.p.k., polegające na rażącym naruszeniu prawa do obrony skazanego poprzez przeprowadzenie rozprawy odwoławczej pod nieobecność ustanowionego obrońcy, który przed rozprawą odwoławczą złożył wniosek o jej odroczenie w oparciu o zaświadczenie lekarskie wystawione przez uprawnionego lekarza sądowego.

Obrońca A. G. wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w G. do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na kasację Prokurator Prokuratury Okrękowej w K. wniósł o jej uwzględnienie jako zasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy A. G. jest zasadna w stopniu oczywistym, co zgodnie z treścią art. 535 § 5 k.p.k. pozwala na jej rozpoznanie i uwzględnienie na posiedzeniu.

Po wpłynięciu do sądu odwoławczego, to jest Sądu Okręgowego w G., akt sprawy Sądu Rejonowego w G. o sygn. ... 34/13 wraz z apelacją obrońcy od wydanego w tej sprawie wyroku łącznego, wyznaczono termin rozprawy odwoławczej na dzień 27 września 2013 r. W zarządzeniu o wyznaczeniu rozprawy polecono powiadomić o jej terminie skazanego A. G. i jego obrońcę adwokata P. R. Zawiadomienie o terminie rozprawy dotarło do adresatów, co wynika między innymi z faktu złożenia przez obrońcę skazanego wniosku o odroczenie rozprawy z powodu choroby A. G. Wniosek taki opatrzony datą 25 września 2013 r. wpłynął do biura podawczego Sądu Okręgowego w G. w dniu 26 września 2013 r., a więc w przeddzień rozprawy. Dodatkowo obrońca skazanego przesłał wniosek do sądu faksem. Do wniosku dołączone zostało zaświadczenie z dnia 23 września 2013 r. sporządzone przez lekarza sądowego, z którego wynikało, że A. G. nie może stawić się w sądzie w dniu 27 września 2013 r. z powodu choroby.

Wniosek obrońcy o odroczenie rozprawy wraz z zaświadczeniem lekarza sądowego nie został przedstawiony sądowi rozpoznającemu apelację obrońcy i w dniu 27 września 2013 r. doszło do rozpoznania sprawy mimo nieobecności A. G. i jego obrońcy.

Prawo do obrony w procesie karnym wynika z art. 42 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a także z traktatów międzynarodowych i znajduje swój wyraz w fundamentalnej zasadzie procesu karnego zawartej w art. 6 k.p.k. Prawo to obejmuje zarówno prawo do osobistej obecności w trakcie przeprowadzanych czynności procesowych, w tym zwłaszcza do obecności w trakcie rozprawy, jak i prawo do korzystania z pomocy obrońcy. Oskarżony może korzystać z przysługującego mu prawa do obrony w toku postępowania przed sądem pierwszej instancji oraz w trakcie rozprawy odwoławczej. Z pisma obrońcy zawierającego wniosek o odroczenie rozprawy odwoławczej z powodu choroby A. G. wynikało, że zarówno skazany, jak i jego obrońca zamierzają wziąć udział w rozprawie przed Sądem Okręgowym w G. Pismo to przy tym wpłynęło do sądu w takim czasie, który umożliwiał przedstawienie go sądowi przed rozprawą, a najpóźniej w toku rozprawy odwoławczej.

W toku postępowania o wydanie wyroku łącznego stosuje się zgodnie z art. 574 k.p.k. odpowiednio przepisy o postępowaniu przed sądem pierwszej instancji.

Zasady udziału stron w rozprawie apelacyjnej reguluje art. 450 k.p.k., z którego § 3 wynika, że niestawiennictwo należycie zawiadomionych o terminie rozprawy stron, obrońców lub pełnomocników nie tamuje rozpoznania sprawy, chyba że ich udział jest obowiązkowy. W przedmiotowej sprawie udział ten nie był wprawdzie obowiązkowy, niemniej niewątpliwie przepis ten nie umożliwił prowadzenia rozprawy apelacyjnej sytuacji, w której złożony został wniosek o odroczenie rozprawy, wykazując jednocześnie obiektywny powód niemożności uczestnictwa w rozprawie skazanego. Ze wskazanego w zarzucie kasacji przepisu art. 117 § 2 k.p.k. wynika bowiem, że czynności nie przeprowadza się, jeżeli osoba uprawniona nie stawiła się, należycie usprawiedliwiła niestawiennictwo i wniosła o nieprzeprowadzenie czynności bez jej obecności. Tak stało się w sprawie A. G., usprawiedliwienie jego nieobecności spełniało przy tym wymogi określone w art. 117 § 2a k.p.k., przedstawiono bowiem w jego imieniu zaświadczenie potwierdzające niemożność stawienia się na rozprawę z powodu choroby, wystawione przez lekarza sądowego.

W wyniku zaniedbania nie dostarczono wniosku obrońcy skazanego sądowi rozpoznającemu apelację przed wydaniem wyroku. Doszło tym samym do rażącego naruszenia wskazanych wyżej przepisów naruszając prawo do obrony A. G. Naruszenie to mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia wydanego przez Sąd Okręgowy w G. W tym stanie rzeczy konieczne stało się uchylenie zaskarżonego kasacją wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w G. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.